

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ ఉద్ధవ గీతా - షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ ఉద్ధవ గీతా - షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ

బద్ధో ముక్త ఇతి వ్యాఖ్యా గుణతో మే న వస్తుతః |
గుణస్య మాయామూలత్వాన్న మే మోక్షో న బంధనం || 6.1 ||

శోకమోహౌ సుఖం దుఃఖం దేహోపత్తిశ్చ మాయయా |
స్వప్నో యథాఽఽత్మనః ఖ్యాతిః సంసృతిర్న తు వాస్తవీ || 6.2 ||

విద్యావిద్యే మమ తనూ విద్ధ్యుద్ధవ శరీరిణాం |
మోక్షబంధకరీ ఆద్యే మాయయా మే వినిర్మితే || 6.3 ||

ఏకస్యైవ మమాంశస్య జీవస్యైవ మహోమతే |
బంధోఽస్యావిద్యయానాదిర్విద్యయా చ తథేతరః || 6.4 ||

అథ బద్ధస్య ముక్తస్య వైలక్షణ్యం వదామి తే |
విరుద్ధధర్మిణోస్తా త స్థితయోరేకధర్మిణీ || 6.5 ||

సుపర్ణావేతౌ సదృశౌ సఖాయౌ
యదృచ్ఛయైతౌ కృతనీడౌ చ వృక్షే |
ఏకస్తయోః ఖాదతి పిప్పలాన్న-
మన్యో నిరన్నోఽపి బలేన భూయాన్ || 6.6 ||

ఆత్మానమన్యం చ స వేద విద్వా-
నపిప్పలాదో న తు పిప్పలాదః |
యోఽవిద్యయా యుక్స తు నిత్యబద్ధో
విద్యామయో యః స తు నిత్యముక్తః || 6.7 ||

దేహస్థోఽపి న దేహస్థో విద్వాన్ స్వప్నాద్ యథోత్థితః |
అదేహస్థోఽపి దేహస్థః కుమతిః స్వప్నదృగ్ యథా || 6.8 ||

ఇంద్రియైరింద్రియార్థేషు గుణైరపి గుణేషు చ |
గృహ్యమాణేష్వహం కుర్యాన్న విద్వాన్ యస్త్యవిక్రియః || 6.9 ||

దైవాధీనే శరీరేఽస్మిన్ గుణభావ్యేన కర్మణా |
వర్తమానోఽబుధస్తత్ర కర్తాస్మీతి నిబద్ధ్యతే || 6.10 ||

ఏవం విరక్తః శయన ఆసనాటనమజ్జనే |
దర్శనస్పర్శనఘ్రాణ భోజనశ్రవణాదిషు || 6.11 ||

న తథా బద్ధ్యతే విద్వాంస్తత్ర తత్రాదయన్ గుణాన్ |
ప్రకృతిస్థోఽప్యసంసక్తో యథా ఖం సవితానిలః || 6.12 ||

వైశారద్యేక్షయాసంగశితయా చిన్నసంశయః |
ప్రతిబుద్ధ ఇవ స్వప్నాన్నానాత్వాద్ వినివర్తతే || 6.13 ||

యస్య స్యుర్వీతసంకల్పాః ప్రాణేంద్రియర్షనోధియాం |
వృత్తయః స వినిర్ముక్తో దేహస్థోఽపి హి తద్గుణైః || 6.14 ||

యస్యాత్మా హింస్యతే హింసైర్యేన కించిద్ యదృచ్ఛయా |
అర్చ్యతే వా క్వచిత్తత్ర న వ్యతిక్రియతే బుధః || 6.15 ||

న స్తువీత న నిందేత కుర్వతః సాధ్వసాధు వా |
వదతో గుణదోషాభ్యాం వర్జితః సమదృజ్మునిః || 6.16 ||

న కుర్యాన్న వదేత్ కించిన్న ధ్యాయేత్ సాధ్వసాధు వా |
ఆత్మారామోఽనయా వృత్త్యా విచరేజ్జడవన్మునిః || 6.17 ||

శబ్దబ్రహ్మణి నిష్ఠాతో న నిష్ఠాయాత్ పరే యది |
శ్రమస్తస్య శ్రమఫలో హ్యధేనుమివ రక్షతః || 6.18 ||

గాం దుగ్ధదోహామసతీం చ భార్యాం
 దేహం పరాధీనమసత్ప్రజాం చ |
 విత్తం త్వత్థీర్థీకృతమంగ వాచం
 హీనాం మయా రక్షతి దుఃఖదుఃఖీ || 6.19 ||

యస్యాం న మే పావనమంగ కర్మ
 స్థిత్యుద్భవప్రాణనిరోధమస్య |
 లీలావతారేప్పితజన్మ వా స్యాద్-
 వంధ్యాం గిరం తాం బిభృయాన్న ధీరః || 6.20 ||

ఏవం జిజ్ఞాసయాపోహ్యా నానాత్వభ్రమమాత్మని |
 ఉపారమేత విరజం మనో మయ్యర్ష్య సర్వగే || 6.21 ||

యద్యనీశో ధారయితుం మనో బ్రహ్మణి నిశ్చలం |
 మయి సర్వాణి కర్మాణి నిరపేక్షః సమాచర || 6.22 ||

శ్రద్ధాలుర్మే కథాః శృణ్వన్ సుభద్రా లోకపావనీః |
 గాయన్ననుస్మరన్ కర్మ జన్మ చాభినయన్ ముహుః || 6.23 ||

మదర్థే ధర్మకార్థానాచరన్ మదపాశ్రయః |
 లభతే నిశ్చలాం భక్తిం మయ్యుద్ధవ సనాతనే || 6.24 ||

సత్సంగలబ్ధయా భక్త్యా మయి మాం స ఉపాసితా |
 స వై మే దర్శితం సద్భిరంజసా విందతే పదం || 6.25 ||

శ్రీఉద్ధవ ఉవాచ
 సాధుస్తవోత్తమశ్లోక మతః కీదృగ్విధః ప్రభో |
 భక్తిస్త్వయ్యుపయుజ్యేత కీదృశీ సద్భిరాదృతా || 6.26 ||

ఏతన్నే పురుషాధ్యక్ష లోకాధ్యక్ష జగత్ప్రభో |
 ప్రణతాయానురక్తాయ ప్రపన్నాయ చ కథ్యతాం || 6.27 ||

త్వం బ్రహ్మ పరమం వ్యోమ పురుషః ప్రకృతేః పరః |
అవతీర్ణోఽసి భగవన్ స్వేచ్ఛోపాత్తపృథగ్వపుః || 6.28 ||

శ్రీభగవానువాచ
కృపాలురకృతద్రోహస్తితిక్షుః సర్వదేహినాం |
సత్యసారోఽనవద్యాత్మా సమః సర్వోపకారకః || 6.29 ||

కామైరహతధీర్దాంతో మృదుః శుచిరకించనః |
అనీహో మితభుక్ శాంతః స్థిరో మచ్ఛరణో మునిః || 6.30 ||

అప్రమత్తో గభీరాత్మా ధృతిమాంజితషడ్గుణః |
అమానీ మానదః కల్యో మైత్రః కారుణికః కవిః || 6.31 ||

ఆజ్ఞాయైవం గుణాన్ దోషాన్ మయాఽఽదిష్టానపి స్వకాన్ |
ధర్మాన్ సంత్యజ్య యః సర్వాన్ మాం భజేత స సత్తమః || 6.32 ||

జ్ఞాత్వాజ్ఞాత్వాఽథ యే వై మాం యావాన్ యశ్చాస్మి యాదృశః |
భజంత్యనన్యభావేన తే మే భక్తతమా మతాః || 6.33 ||

మల్లింగమద్భక్తజన దర్శనస్పర్శనార్చనం |
పరిచర్యా స్తు తిః ప్రహ్వాగుణకర్మానుకీర్తనం || 6.34 ||

మత్కథాశ్రవణే శ్రద్ధా మదనుధ్యానముద్ధవ |
సర్వలాభోపహరణం దాస్యేనాత్మనివేదనం || 6.35 ||

మజ్జన్మకర్మకథనం మమ పర్వానుమోదనం |
గీతతాండవవాదిత్ర గోష్ఠీభిర్మర్మధృవోత్సవః || 6.36 ||

యాత్రా బలివిధానం చ సర్వవార్షికపర్వసు |
వైదికీ తాంత్రికీ దీక్షా మదీయవ్రతధారణం || 6.37 ||

మమార్చస్థాపనే శ్రద్ధా స్వతః సంహత్య చోద్యమః |
ఉద్యానోపవనాక్రీడ పురమందిరకర్మణి || 6.38 ||

సమ్మూర్జనోపలేపాభ్యాం సేకమండలవర్తనైః |
గృహశుశ్రూషణం మహ్యం దాసవద్ యదమాయయా || 6.39 ||

అమానిత్వమదంభిత్వం కృతస్యాపరికీర్తనం |
అపి దీపావలోకం మే నోపయుంజ్యాన్నివేదితం || 6.40 ||

యద్ యదిష్టతమం లోకే యచ్ఛాతిప్రియమాత్మనః |
తత్తన్నివేదయేన్మహ్యం తదానంత్యాయ కల్పతే || 6.41 ||

సూర్యోఽగ్నిర్బ్రాహ్మణా గావో వైష్ణవః ఖం మరుజ్జలం |
భూరాత్మా సర్వభూతాని భద్ర పూజాపదాని మే || 6.42 ||

సూర్యే తు విద్యయా త్రయ్యా హవిషాగ్నో యజేత మాం |
ఆతిథ్యేన తు విప్రాగ్ర్యే గోష్యంగ యవసాదినా || 6.43 ||

వైష్ణవే బంధుసత్కృత్యా హృది ఖే ధ్యాననిష్ఠయా |
వాయో ముఖ్యధియా తోయే ద్రవ్యైస్తోయపురస్కృతైః || 6.44 ||

స్థండిలే మంత్రహృదయైర్భృగైరాత్మానమాత్మని |
క్షేత్రజ్ఞం సర్వభూతేషు సమత్వేన యజేత మాం || 6.45 ||

ధిష్ణ్యేష్యేష్యితి మద్రూపం శంఖచక్రగదాంబుజైః |
యుక్తం చతుర్భుజం శాంతం ధ్యాయన్నర్చేత్ సమాహితః || 6.46 ||

ఇష్టాపూర్తేన మామేవం యో యజేత సమాహితః |
లభతే మయి సద్భక్తిం మత్స్మృతిః సాధుసేవయా || 6.47 ||

ప్రాయేణ భక్తియోగేన సత్సంగేన వినోద్ధవ।
నోపాయో విద్యతే సద్ర్యజ్ఞ్ ప్రాయణం హి సతామహం॥ 6.48 ॥

అధైతత్ పరమం గుహ్యం శృణ్వతో యదునందన।
సుగోప్యమపి వక్ష్యామి త్వం మే భృత్యః సుహృత్ సఖా॥ 6.49 ॥

॥ ఇతి షష్ఠోఽధ్యాయః॥